

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 821

van **ROOSMARIJN BECKERS**

datum: 4 augustus 2023

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Landbouwgerichte opleidingen - Innovatie via regionale technologische centra (RTC's)

De voorbije coronacrisis en de daarbij gepaard gaande economische malaise werd door velen gezien als een mogelijk kantelpunt om te evolueren naar een nieuwe, lokaal gerichte en dus meer duurzame (landbouw)economie. Dat is er in terugblik niet meteen van gekomen, maar desalniettemin toonde de breuk die gemaakt werd door de coronacrisis aan dat voedselzekerheid en het belang van nabije beschikbare productie en markten voor voeding zeker geen luxe is of een relict uit het verleden. De oorlog in Oekraïne, de algemene inflatie en vooral de duidelijke prijsstijgingen voor heel wat voedingswaren tonen dat de noodzaak inzake zekerheid omtrent onze voedingsbevoorrading heel actueel is. Een economisch bestel met minder globalisering, waarin we als Vlaanderen én Europa minder afhankelijk zijn van onze huidige grootste overzeese handelspartners voor onze voedselbevoorrading, is in die context een na te steven model dat naast het aspect bevoorradingzekerheid ook voordelig is wat betreft ecologie, klimaat en duurzaamheid. In dat opzicht is onze Vlaamse landbouwsector van essentieel belang. Daartoe is het dus belangrijk dat we toekomstgericht denken en handelen en dat we ook jongeren kunnen aantrekken voor de landbouwsector.

In het secundair onderwijs biedt het studiegebied/domein Land- en tuinbouw ruimte aan een dertigtal opleidingen waarvan een ruim deel hoort bij de STEM-opleidingen (STEM: Science, Technology, Engineering and Mathematics). Zoals de minister van Onderwijs ook al duidelijk stelde in antwoord op een schriftelijke vraag van Stefaan Sintobin^[1], zijn kwaliteit, innovatie en aantrekkelijkheid kenmerken die de overheid voor al onze opleidingen tracht te realiseren, ook voor het land- en tuinbouwonderwijs. Landbouwonderwijs dat inzet op innovatieve en efficiënte duurzame technieken wapent de jongeren beter tegen de toekomstige uitdagingen en veranderingen op het werkveld en biedt zodoende ook incentives aan jongeren die een carrière in de land- of tuinbouw zouden overwegen.

Drie jaar geleden vroeg ik daarom in een schriftelijke vraag^[2] al naar enkele initiatieven die de sector in samenwerking met het onderwijs neemt, zijnde projecten via InnoVET, de regionale technologische centra en het vormingsfonds EDUplus. Middels deze schriftelijke vraag ga ik graag verder in op de tweede genoemde speler. Sommige van de regionale technologische centra zetten in op het studiegebied land- en tuinbouw om innovatie binnen de sector tot bij de leerlingen en leraren te brengen. RTC's werken samen met en bevorderen de samenwerking tussen verschillende partners, zoals onderwijsverstrekkers en arbeidsmarktactoren.

Recentelijk gaf de Strategische Adviesraad Landbouw en Visserij (SALV) in zijn advies bij de begrotingsaanpassing 2023[3] in mei van dit jaar nog enkele interessante aanbevelingen inzake de huidige werking van de RTC's ten behoeve van landbouwonderwijs en -sector. Aanleiding daartoe was de beslissing van de Vlaamse Regering om in de schoot van het programmadecreet een structurele extra rol toe te kennen aan de RTC's, nl. het faciliteren en ondersteunen van duaal leren (cfr. artikelen 27 en 28 in het uiteindelijke ontwerp van programmadecreet bij de begrotingsaanpassing 2023), een maatregel waar het merendeel van de onderwijspartners niet voor te vinden was en waar ook de SALV zich tegen kantte. De SALV greep die beslissing echter ook aan om brede aanbevelingen te formuleren met het oog op de verdere optimalisatie van de werking van RTC's ten behoeve van het landbouw- en visserijonderwijs en de sector.

De SALV acht het raadzaam om werk te maken van de volgende vijf punten ter optimalisatie.

1. Waarborg de vraaggestuurde invulling van het opleidingsaanbod van de RTC's, ook vanuit de noden en behoeften van de landbouw- en visserijsector en het landbouw- en visserijonderwijs. Het sectoraal aanbod verschilt sterk van regio tot regio. Behoeften en noden zullen onder meer voortvloeien uit digitalisering, smart farming en transitie in mobiliteit en energie.
2. Vul het takenpakket van RTC's op het vlak van opleidingen in op basis van complementariteit met het bestaande aanbod.
3. Zorg voor een betere aansturing op Vlaams niveau door de RTC-Stuurgroep en verbeter de samenwerking tussen de verschillende RTC's om het aanbod kwalitatief en kwantitatief te verbeteren.
4. Pak de verkokerde benadering in de toegang tot opleidingen aan. Baseer de toegang tot cursussen en opleidingen op basis van de relevantie van verwervbare competenties, en niet op basis van een rigide sectorale indeling.
5. Betrek de landbouw- en visserijsector rechtstreeks bij de opmaak van de strategische en operationele doelstellingen van de RTC's. De SALV stelt vast dat er geen sectorale vertegenwoordiging in de RTC-Stuurgroep aanwezig is.

Aangezien deze kwestie rond concreet de rol van RTC's bij landbouwgerichte opleidingen amper aan bod kwam bij de bespreking van de begrotingsaanpassing omdat ze natuurlijk breder gaan dan enkel de aangehaalde maatregel uit het programmadecreet, had ik graag van de minister omtrent elk van de genoemde vijf aanbevelingen vernomen:

- a) hoe hij de aanbeveling evalueert: deelt hij de desbetreffende bekommernis van de SALV of ziet hij momenteel geen/weinig problemen ter zake;
- b) wat de minister, in samenspraak met zijn collega, zal doen om tegemoet te komen aan de desbetreffende bekommernissen van de SALV?

[1] Schriftelijke vraag nr. 42 (2021-2022) aan minister Ben Weyts, ingediend op 7 oktober 2021.

[2] Schriftelijke vraag nr. 555 (2019-2020) aan minister van Onderwijs Ben Weyts en nr. 567 (2019-2020) aan toenmalig minister van Landbouw Hilde Crevits, ingediend op 18 mei 2020.

[3] <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/56209>

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Ben Weyts (821), Jo Brouns (805)

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 821 van 4 augustus 2023

van **ROOSMARIJN BECKERS**

Ik deel de bekommernissen van de SALV. Echter, de taakinvulling van de RTC's sluit hier naadloos op aan. Ik geef bij deze mee wat we van de RTC's mogen verwachten.

De RTC's spelen ook een sleutelrol in de XR-revolutie in ons beroepsgericht en technisch onderwijs. Zij kopen VR-materiaal aan en stellen dit ter beschikking van BSO- en TSO-scholen. Zo moet niet elke school deze investering doen en is er ook altijd een goede begeleiding voorzien. Via de RTC's worden ook extra opleidingen voorzien voor onder meer leerkrachten, zodat zij met VR en andere nieuwe technologieën aan de slag kunnen in de klas.

Ondernemingen kunnen via het RTC veel prominenter aanwezig zijn in de scholen. Zo kunnen ze hun materiaal en hun expertise ter beschikking stellen van de scholen, zodat jongeren bijvoorbeeld opgeleid worden met de nieuwste machines – dezelfde machines waar ze later mee zullen werken. Ondernemingen die zich – ook letterlijk – laten zien in de scholen, maken ook duidelijk welke jobs er allemaal te vinden zijn op de lokale arbeidsmarkt. Hierdoor is het voor scholen ook makkelijker om hun opleidingsaanbod af te stemmen op de noden van de lokale arbeidsmarkt. Dankzij de invoering van de gastleerkracht kunnen ondernemingen bovendien de eigen werknemers enkele uren per week laten lesgeven.

De RTC's kunnen tenslotte ook de uitbreiding van Duaal Leren stimuleren. Als koppelaar tussen ondernemingen en scholen zijn de RTC's goed geplaatst om de mogelijkheden tot werkplekleren te promoten en te faciliteren. RTC's kunnen lokaal scholen en bedrijven met elkaar in contact brengen, maar evengoed ervoor zorgen dat meerdere (kleinere) ondernemingen samen een duaal traject aanbieden, al dan niet met een gedeelde mentor. Zo kan men snel komen tot nog meer vruchtbare samenwerkingen.

Een Vlaamse Stuurgroep RTC stroomlijnt de werking van de provinciale centra en zorgt voor een goede afstemming en samenwerking. Op deze manier wordt de vraag naar Vlaamse aansturing verzoend met de vraag naar lokale verankering en een hands-on aanpak. Het blijft belangrijk dat de provinciale RTC's zo nauw mogelijk aansluiten bij de lokale arbeidsmarkt, want de noden zijn in elke regio anders.